

Úvod

*„Těžkou ránu mého lidu léčí lehkovážnými slovy:
„Pokoj, pokoj!“ Ale žádný pokoj není.“*

Jeremjáš 6,14 (ČEP)

*„Kdo z vás se bojí Hospodina ... [ale] chodí
v temnotách, kde není žádná záře...“*

srov. Izajáš 50,10 (ČEP)

„Na počátku“ stvořil Bůh náš svět. „Na počátku“ jsme byli stvořeni i my, byť jde o jiný počátek. Náš počátek ovšem začal dlouho před naším početím – v generacích, které nám předcházely.

Víme, že na počátku byl svět „velmi dobrý“. Na počátku jsme zaujímali své správné místo před Bohem jakožto Boží stvoření. Náš život měl být před ním otevřený. Každý den jsme od něj měli přijímat jeho přízeň a jeho život. Žili jsme před ním s takovým pokojem, radostí a lehkostí, jaké si dnes těžko dovedeme představit.

To vše nám od narození právem náleželo. Patřilo k tomu i to, že každý z nás měl být počat v rámci smluvního vztahu dvou zralých a milujících dospělých, kteří opustili své rodiče a byli schopni k sobě navzájem svobodně přilnout. Měli jsme být nádherným projevem této lásky a věrnosti, a tím jsme se měli podílet na tvůrčím díle samotného Boha. S některými z nás tomu tak více méně bylo, byť se sem tam vyskytl nějaký menší nedostatek. Jiní vstoupili do života zahanbení a prázdni a kladli si otázku, proč zde vůbec jsou, nebo si dokonce přáli, aby se nikdy nenarodili (Job 3,11).

Z jaké rodiny pocházíme?

V tomto kurzu si rozebereme náš vztah s matkou a s otcem, uvědomíme si, co dobrého a užitečného jsme od nich přijali, ale pokusíme se rovněž rozpoznat, co scházelo nebo co nám přinejmenším neprospívalo. Vždyť i pro naše rodiče platí, že se narodili do padlého světa, v němž pak vyrůstali. A platí to i o všech generacích před nimi.

Oč nám přitom půjde?

- Budeme hledat vztah k Bohu jakožto Bohu. Nechceme si Boha představovat jako dalšího zraněného rodiče.
- Budeme hledat uzdravení pro oblasti, v nichž jsme utrpěli zranění.
- Chceme žít jako dospělí lidé a být přitom sami sebou. Nechceme být určeni pocity viny a zahanbení a nechceme se neustále bránit.
- Chceme najít lepší vztah k rodičům. Chceme jim odpustit, chceme, aby náš vztah k nim byl uvolněný a abychom jim skrze Krista vzdávali příslušnou čest.

Někteří z nás si nesou skutečně hluboká zranění a nám se nepodaří víc než jen začít si uvědomovat, jak nás tato zranění poznamenala. Tato zranění často zamlžují náš vztah k Bohu a nám se pak zdá, že Bůh je součástí problému, nikoli součástí řešení. Pak se jej sice pokoušíme milovat, ale naše srdce je plné výčitek či bolesti (srov. Job 3,13). Potřebujeme pochopit, že Bůh je jiný než naši rodiče. On je náš Bůh a Spasitel – příčinou naší bolesti není on, ale padlá lidská přirozenost, svobodná vůle či dokonce neschopnost našich rodičů.

Úkolem našich rodičů bylo položit v nás pevný základ toho, co znamená, že jsme byli „podivuhodně utvořeni k Božímu obrazu“. Zda se tak stalo, se pozná ve vztahu k našim vrstevníkům.

Jsou oblasti, v nichž všichni potřebujeme jeho milost a uzdravení. V jiných oblastech je tomu jinak u mužů a jinak u žen – proto věnujeme mužům a ženám samostatné kapitoly.

Jednotlivá sezení

Podstatné součásti kurzu „Na počátku“ jsou:

- UCTÍVÁNÍ,
- VYUČOVÁNÍ a
- MODLITBA.

(Nezáleží na tom, zda proberete obsah jednotlivého sezení najednou, nebo zda si je rozdělíte na více částí.)

Vše by mělo probíhat v Boží uzdravující přítomnosti, proto vždy začněte uctíváním. Můžete přitom zapálit svíčku, mít chvíli ztišení, meditoval nad Písmem, naslouchat hudbě a samozřejmě i zpívat. Toto vše můžete různě kombinovat, jak to bude vaší skupině vyhovovat. Tento přípravný čas při každém sezení má posloužit tomu, abyste mohli číst probíraný materiál nejen hlavou, ale i srdcem. Všimněte si pocitů nebo vzpomínek, které se vám vybaví. Umožněte jim, abyste je mohli znovu prožít ve svém dospělém těle a v Boží přítomnosti. Bůh vás poté uvede do času uzdravení, vyznání a útěchy. Bůh po nás nechce nic jiného, než abychom to vše sdíleli s ním, takoví, jací jsme, a to i tehdy, hraje-li v našich problémech nějakou roli.

Duch svatý nás uvede na místa uzdravení, zjevení, rozhodnutí, útěchy, odpuštění či vyznání – podle toho, co z jeho pohledu potřebujeme. Děkujeme Bohu za jeho přítomnost a modleme se, aby potvrdil a rozmnožil vše, co již vykonal, a aby nadále vnášel do našich životů své požehnání. Postupem času nalezneme útěchu a pokoj i v oblastech, které se nyní zdají být bezútěšné.

Doufám, že vám tento kurz skutečně pomůže.
Děkuji vám.

Dr. Lisa Guinnessová

1. kapitola: Na počátku

Zaujměme místo, které nám ve světě náleží

„Na počátku Bůh...“ – to je vždy dobré východisko. Máme-li problémy ve vztazích s našimi nejbližšími nebo cítíme-li se zvláště „obtěženi“, máme sklon domnívat se, že by se svět měl točit kolem nás, a omlouváme si hříchy a zmatky, jichž se v životě dopouštíme. Naším východiskem musí být Bůh, nikoli my sami.

V jakém kontextu máme tedy žít?

Předně: Neviditelná část našeho světa je mnohem rozsáhlejší než viditelná. Proto ve skutečnosti žijeme ve velmi rozsáhlém světě. Neko-nečno a věčnost si dokážeme jen těžko představit. Nicméně Bůh tu vždy byl a vždy tu bude, a jeho říši nedokážeme obsáhnout. Nevidíme celé dějiny, nevidíme nebesa, nevidíme vzájemné vztahy osob Trojice, nevidíme ani Satana nebo anděly. Ježíš, Beránek Boží, byl zabit před počátkem našeho světa, aby na sebe vzal naše hříchy a bolesti. Ve světle toho všeho máme žít.

Žiji s vědomím, že je zde věčnost a že nevidím značnou část skutečnosti?

Žasnu nad Boží slávou a nad tím, co mi Bůh zjevil?

Za druhé: Bůh nás postavil do pečlivě vymyšleného fyzického světa:

- Prvního dne nám dal energii a čas, 24 hodin denně 7 dní v týdnu – a je nebezpečné na to nedbat.
- Druhého dne nám daroval zemi a nikoli nebe; země je nyní naším domovem.
- Třetího dne nám dal prostor: „zde a nikoli tam“, abychom se nehonili za vlastním ocasem.
- Čtvrtého dne nám dal den a noc, spánek a bdění, a rytmus dnů a měsíců.
- Pátého dne nám začal dávat nádheru živých tvorů.
- Šestého dne nám dal domácí zvířata, abychom se z nich těšili a abychom nad nimi panovali. Pak stvořil **nás** – podivuhodně nás utvořil ke svému obrazu jako muže a ženu: Učinil nás vládci, abychom spravovali jeho stvoření.
- Sedmého dne nám dal odpočínutí – abychom ustali se svou prací, navrátili veškerou zodpovědnost Bohu a našli skutečné odpočínutí pro svou duši, tělo a celou svou bytost. Není to pouhý volný den, kdy si vyhradíme čas na uctívání, protože Boha máme uctívat celým svým životem.

Člověk má důvěrný vztah k celému stvoření, protože Adam byl stvořen ze země (hebrejsky *adama*) a Eva je s Adamem úzce spjata jako *iša* (žena), stvořená z muže (*iš*). Z použitých předložek je zřejmé, že Eva má být rovnou, přirozenou družkou svého muže – jejich vztah není hierarchický. Nikdo není ani menší, ani větší.

Každá část stvoření, jež tu byla dříve než my – například čas a prostor – je zde pro naše dobro. Nemá být naším pohaněčem. Ježíš jasně ukázal, že se to týká i soboty, tedy dne odpočinku. Pokud se tomu vzpěčujeme a volíme životní styl, který vyžaduje více než 24 hodin denně a chce po nás, abychom byli na třech místech najednou, jsme špatnými správci toho, co je nám svěřeno a špatně plníme své povinnosti. Děláme nějakou zásadní chybu a dostáváme se do rozporu se stvořením, a tedy i se Stvořitelem. To ovšem nemůže fungovat a někdo za to bude platit.

Před pádem a po pádu

Z 1. kapitoly Genesis vyplývá:

1. Máme Boží přirozenost (v. 26)

Byli jsme stvořeni k Boží podobě: s dokonale propojeným tělem, myslí a duchem a v harmonii s Otcovou vůlí – ve vzájemném souladu mezi sebou i s celým stvořením. Měli jsme potřebnou moudrost, pokoj i porozumění. Mohli jsme se těšit z Boží přítomnosti, mohli jsme plně komunikovat (a to s radostí, nikoli z donucení) a mít společenství s Bohem i mezi sebou navzájem. Naše životy byly uvolněné a dokonale vyrovnané. Důvěřovali jsme. Byli jsme rodina, děti.

Chápu sám sebe jako součást Boží slávy?

Dokážu se radovat z Boží přítomnosti?

ALE po pádu: Naše Bohem daná přirozenost se stává tělesnou

Ztratili jsme dokonalou vyváženost a náš duch byl oddělen od Boha:

- Náš duch byl poškozen. Přišel o spojení s Bohem, takže nám nyní vládne tělo a mysl, jež jsou odříznuty od našeho srdce.
- Boží přítomnost už nám není zdrojem potěšení. Uctívání v Boží přítomnosti už v nás nevzbuzuje automaticky úžas. Už si neuvědomujeme Boha: uvědomujeme si sebe – a stydíme se. Poznání Boha se stává povinností. Nepřitahuje nás a vnímáme, že nás omezuje.
- Místo abychom Boha hledali, skrýváme se před ním. Máme z něj strach a rodí se v nás pochyby, ba i cynismus.
- Namísto spojení nastupuje oddělenost.
- Jsme odděleni od zdroje svého života. Proto se cítíme sami a místo silného a rostoucího života je v našem nitru obrovská prázdnota.
- Ve svém nitru zápasíme se vzpomínkou na to, jak bylo dobré činit Boží vůli. Tělo a mysl jsou ovšem proti.
- Láska, radost a pokoj už pro nás nejsou něčím přirozeným.
- Ztratili jsme veškeré harmonické vztahy: bytost, která nám měla být pomocí, se stává protivníkem; obecnství se rozpadá a mění se v obviňování a soupeření.

Jak žiji? S čím zápasím?

Jak můj život ovládají mé tělo a má mysl? A co vlastně ovládají?

2. Máme autoritu (v. 26)

Byli jsme v Božím království. Bůh je král a nás postavil na samý vrcholek svého stvoření, abychom spravovali jeho království spravedlivě, pokojně, s láskou a radostí. Měli jsme cit pro správné vykonávání svěřené autority a uplatňovali jsme ji bez námahy jakožto součást řádu stvoření a jakožto výsadu, která nám byla propůjčena.

ALE po pádu: Bohem danou autoritu zneužíváme k utlačování

Bůh nám svěřil místo na samém vrcholku svého stvoření – přesně tak, jak to odpovídalo jeho záměrům: stvořil nás, abychom byli jako Bůh, nikoli však k tomu, abychom měli povinnost udržovat vesmír po celou věčnost. Po pádu nám ale toto důstojné místo přestalo stačit – chtěli jsme více. Had věděl, jaké pokušení by na nás mohlo platit.

Když jsme neposlechli:

- přišli jsme o veškerou autoritu, a proto bažíme po moci nebo se stydíme za svou bezmocnost;
- měli jsme být laskavými vládci, ale místo toho jsme se stali otroky bez naděje na předčasné propuštění za dobré chování;
- snadno podléháme falešným projevům moci v podobě sexu nebo peněz;
- zápasíme s Bohem, místo abychom konali jeho vůli, a aniž jsme to tušili, stali jsme se součástí satanových snah pomstít se Bohu – děláme za něj špinavou práci;
- naše sláva (krása, moudrost, kreativita, iniciativa atd.) může být zneužita k vzájemnému mrzačení, zabíjení, okrádání a ničení, čímž ještě více ničíme Boží obraz v nás.

Kdy se cítím bezmocný a jakým způsobem usiluji o moc?

Kde uplatňuji svou autoritu správně a kde jsem obětí?

3. Jsme požehnaní (v. 28)

Stvoření pro nás bylo tím správným prostředím. Byl v něm dostatek všeho, co jsme potřebovali. Fungovalo správně a my jsme je mohli snadno spravovat. Dařilo se nám, a proto jsme mohli mezi sebou sdílet život samotného Boha; proto jsme si mohli navzájem nejrůznějším způsobem žehnat.

ALE po pádu: Namísto Bohem daného požehnání nastoupila dřina

Vše, co jsme spravovali a co pro nás bylo požehnáním:

- S námi začalo zápasit a ovládat nás.
- Navíc nás začalo zotročovat to, co mělo být běžnou záležitostí života – opatřování potravy a oděvu, snaha dosáhnout pochvaly a přijetí, práce, svátky. Z toho všeho se staly modly.
- Místo abychom si navzájem žehnali, začali jsme spolu soupeřit.
- Realitu jsme začali vnímat pokřiveně a uvízli jsme ve snaze se předvést, v povinnostech, v oddělení duchovní a světské oblasti života (v přesvědčení, že existují oblasti života, o něž se Bůh nezajímá nebo nad nimiž nepanuje), v napětí mezi hlavou a srdcem.
- Naše představivost, která není spoutána intelektem, nás měla navrátit do Božího království, nicméně začala sloužit zlu.
- Fantazie se stala něčím rovnocenným se skutečností. Dokládá to naše kultura, ovšem my si to jen velmi nesnadno přiznáváme.

V čem se mi daří a kde vnímám Boží potěšení?

V čem mi život připadá jako dřina a jak se s tím vyrovnávám?

Jsme podivuhodně utvořeni k jeho obrazu

Když se nám Bůh začíná zjevovat, objevíme, že má jméno „JÁ JSEM“. To znamená, že na Bohu je nejdůležitější jeho bytí. On je – a proto máme být i my! Veškeré jeho jednání je výrazem toho, kým je. Je tvůrčí – a proto stvořil svět. Je láska – a proto stvořil nás. Je věčný – a proto naplánoval vykoupení z naší smrtelnosti a vrátil nám náš věčný život.

Přijímám, že jsem Bohem „podivuhodně utvořen“?

Dokážu jen tak „být“? Stačí mi to? Mám v duši spočinutí?

Je mé jednání výrazem toho, kým v Bohu jsem?

Je mé jednání důsledkem potřeby ospravedlnit vlastní existenci, dosáhnout přijetí či odvrátit kritiku?

Ve kterých oblastech života zakouším největší uspokojení?

Bůh je Trojice Otce, Syna a Ducha svatého. Každá z těchto osob je klíčovým vyjádřením jeho bytí. Na základě vztahu osob Trojice a jejich dynamiky poznáváme Boha ve vší jeho slávě: Bůh je láska a život, je věčný, svatý, spravedlivý, milosrdný, tvůrčí, uspořádaný, velebný, rozhodný a soucitný. Zajímá se o nás. On je vláda, pravda, je všemohoucí ve svém poznání a ve své moci atd.

Jak popíšeš Boha ty?

Kterých Božích přívlastků si nejvíc cením a které je pro mě těžké přijmout či pochopit?

Je mi některá z osob Trojice bližší než ty ostatní? Pokud ano, proč tomu tak je?

Jsme stvořeni k Božímu obrazu. Které Boží rysy snáze rozpoznáváme v nás samotných a které oceňujeme u druhých lidí?

Skutečnost, že jsme „podivuhodně utvořeni“, vysvětluje potenciál, který v sobě vnímáme. Je v nás touha po rozšíření obzorů a rádi bychom se projevíli novými způsoby. Zakoušíme frustraci, pokud se nám to nedaří.

Kým mě Bůh stvořil?

Jakým způsobem zjevují Boží obraz svým blízkým v rodině, na pracovišti, ve volném čase či při bohoslužbě? Co mi v tom brání?

Další důsledky pádu

Boží obraz v nás byl pádem znetvořen natolik, že je téměř nemožné ho rozpoznat. Proto je život mnohdy tak bolavý. Všichni jsme byli počati v padlém světě. Do padlého světa jsme se narodili, v něm jsme vyrůstali, v něm jsme nabyli vzdělání, v něm pracujeme a v něm uctíváme Boha. Protože jsme stvořeni k Božímu obrazu, očekávali jsme, že se nám dostane lásky a soucitu, že se budeme moci

stát osobnostmi, že se nám dostane sluchu a přijetí pro to, kým jsme, a nikoli pro to, co děláme. Toužíme přebývat v prostředí, v němž je řád a jež je bezpečné. Nechceme, aby nás strach či úzkost připravovaly o radost a pokoj. Ne, náš svět není v pořádku.

Jaké okolnosti či jací lidé ovlivnili můj vztah k Bohu? Co ve mně vyvolalo pochybnosti o jeho charakteru?

Dokážu být vděčný? Zůstaly v mém srdci stíny nebo vzpomínky, které ve mně vyvolávají smutek či cynismus, přemýšlím-li o Bohu?

Mohu to s Bohem projednat? Jak? Chci se zbavit překážek na cestě k němu?

Můžeme projevovat lidskost a poněkud zmírnit problémy a utrpení, s kterými se setkáváme, ale nemůžeme sami sebe spasit, nemůžeme očistit své svědomí, odpouštět hříchy nebo odstranit jejich následky. Jsme stvoření, která potřebují, aby jejich Stvořitel byl i jejich Spasitelem a Vykupitelem.

Jak jsem se dostal do stavu, v němž potřebuji Spasitele?

Jak se projevovalo, že jsem se styděl, že potřebuji Spasitele? Jak jsem se snažil spasit sám sebe nebo popírat, že je něco v zásadním nepořádku?

Můžeme si všimnout, že vykupitel byl povinen vykoupit pouze majetek svých příbuzných nebo svého kmene. Tím, že se Bůh nazývá naším Vykupitelem, dává najevo, že nás považuje za svou rodinu.

V následujících týdnech budeme velmi konkrétně zkoumat, co znamená, že Bůh je naším Spasitelem a Vykupitelem.

Pane Bože, děkuji Ti, že ses nám zjevil jako náš Stvořitel a Spasitel. Ty jsi náš Vykupitel, v němž mohou naše duše bezpečně spočinout.

Prosíme Tě, abys nám odpustil, že jsme se snažili žít mimo rámec, který jsi nám vymezil, a že jsme v důsledku našeho prožitku pádu pochybovali o Tvém charakteru a o Tvé dobrotě.

Nyní Tě prosíme, abys nám pomohl více Ti důvěřovat. Chceme před Tebou otevřít své životy. Kéž nám požehnáš a dáš nám porozumění, ale i svou přízeň a svůj pokoj.

Rovněž Tě prosíme, abys pročistil naši představivost. Obnov ji, prosíme, abychom mohli vnímat Tvůj neviditelný svět a Tvé království.

Amen.

Oddíly z Písma k uctívání a modlitbě

Genesis 1,1 – 2,2

Žalm 62

Žalm 93

Žalm 95

Žalm 96

Žalm 139

Izajáš 42,5–9

Marek 2,23–27

Efeským 2,18–22